

Η υποχρεωτική αρχική συνεδρία (ΥΑΣ)
Καθήκοντα νομικού παραστάτη στη διαμεσολάβηση
σύμφωνα με το Ν 4640/2019

Εισηγήτριες:

Μαρίνα Αρσενοπούλου, Ευανθία Μπεκίρη

Πιστοποιημένες εκπαιδεύτριες διαμεσολαβητών

Ποια είναι η έννοια της υποχρεωτικότητας που εισάγεται με το Ν 4640/2019;

- Ο όρος «υποχρεωτική διαμεσολάβηση» δεν είναι ακριβής.
- Ο ενδεικτικός όρος είναι «υποχρέωση παράστασης σε υποχρεωτική αρχική συνεδρία (ΥΑΣ) διαμεσολάβησης».
- Με την υποχρέωση παράστασης σε ΥΑΣ δεν θίγεται ο εκούσιος χαρακτήρας της διαμεσολάβησης καθώς η υποχρέωση των μερών που εμπλέκονται σε μία διαφορά εξαντλείται στην παράστασή τους στην πρώτη αυτή συνάντηση με το διαμεσολαβητή, ενώ σε κάθε περίπτωση δεν είναι υποχρεωμένα να καταλήξουν σε συμφωνία, συνεχίζοντας να διατηρούν πλήρως τον έλεγχο της διαδικασίας.

Ο Νόμος 4640/2019 ρυθμίζει:

A) τη διαδικασία της (εκούσιας/προαιρετικής) διαμεσολάβησης και

B) τη διαδικασία της Υποχρεωτικής Αρχικής Συνεδρίας

ΥΠΑΓΟΜΕΝΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΣΕ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΗ/ΕΚΟΥΣΙΑ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ

Με την προϋπόθεση ότι τα μέρη έχουν εξουσία διαθέσεως του αντικειμένου της διαφοράς, σε διαμεσολάβηση υπάγονται διαφορές:

ΑΣΤΙΚΕΣ
ΚΑΙ
ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ

ΕΘΝΙΚΟΥ
ή

ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΟΥ
ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ
ή

ΜΕΛΛΟΥΣΕΣ

ΥΠΑΓΟΜΕΝΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ σε ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΑΡΧΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ (ΥΑΣ)

- Διαφορές της τακτικής διαδικασίας του Μονομελούς Πρωτοδικείου με αξία πάνω από 30.000 ευρώ
- Διαφορές της τακτικής διαδικασίας του Πολυμελούς Πρωτοδικείου
- Διαφορές για τις οποίες ισχύει ρήτρα διαμεσολάβησης
- Αρκετές οικογενειακές διαφορές

ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΗ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΗ για όλες τις υπαγόμενες διαφορές είναι **η ύπαρξη εξουσίας διαθέσεως** του αντικειμένου της διαφοράς.

ΕΞΑΙΡΟΥΝΤΑΙ της ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗΣ παρουσίας σε ΑΡΧΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ διαμεσολάβησης:

- Διαφορές (ακόμα και ιδιωτικές) όπου διάδικος είναι το Δημόσιο, ΟΤΑ ή ΝΠΔΔ
- διαδικασία Ασφαλιστικών Μέτρων
- διαφορές Ειρηνοδικείου
- διαφορές που υπάγονται στην Εκουσία διαδικασία
- διαφορές που υπάγονται στις Ειδικές διαδικασίες (μισθωτικές, διαφορές από οριζόντια ή κάθετη ιδιοκτησία, εργατικές, διαφορές επαγγελματιών και οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης, οι διάφορες αμοιβές, οι διαφορές για ζημίες από αυτοκίνητα, οι διαφορές από δημοσιεύματα ή ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές και οι διαφορές από πιστωτικούς τίτλους (αρ. 614 ΚΠολΔ)
- διαφορές που έχουν κριθεί στον πρώτο βαθμό
- κάποιες οικογενιακές διαφορές (δείτε σχετικά την επόμενη διαφάνεια)

ΕΞΑΙΡΟΥΝΤΑΙ ΟΙ ΚΑΤΩΘΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ από την ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ παρουσία σε ΑΡΧΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ διαμεσολάβησης

- ⦿ Διαζύγιο/ ακύρωση γάμου/ αναγνώριση ύπαρξης ή ανυπαρξίας γάμου
- ⦿ Προσβολή πατρότητας/μητρότητας/αναγνώριση αν υπάρχει ή όχι σχέση γονέα και τέκνου ή γονική μέριμνα
- ⦿ Αναγνώριση τέκνου/προσβολή εκούσιας αναγνώρισης
- ⦿ Αναγνώριση ότι υπάρχει ή δεν υπάρχει ή είναι άκυρη υιοθεσία ή λύση αυτής
- ⦿ Αναγνώριση ότι υπάρχει ή δεν υπάρχει επιτροπεία

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΕΝΤΥΠΟ

- ⦿ Μια υποχρέωση την οποία προβλέπει ο ν.4640/2019 είναι η ενημέρωση του εν δυνάμει ενάγοντα σε ιδιωτικές διαφορές από τον δικηγόρο του είτε:
- ⦿ Α) για τη δυνατότητα διευθέτησης της διαφοράς του με εκούσια διαμεσολάβηση ή
- ⦿ Β) για την Υποχρεωτική παρουσία σε Αρχική Συνεδρία διαμεσολάβησης

Η ενημέρωση πρέπει να γίνεται **ΕΓΓΡΑΦΩΣ**, για όσες αγωγές κατατέθηκαν με ημερομηνία **30/11/2019** και έπειτα.

Το ενημερωτικό έντυπο δύναται να κατατεθεί είτε με την αγωγή είτε με τις προτάσεις **ΕΠΙ ΠΟΙΝΗ ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΟΥ ΤΗΣ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ** της αγωγής.

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΕΝΤΥΠΟ: (σχετικό Υπόδειγμα έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Δικαιοσύνης)

- Το έντυπο αφορά σε **ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΑΓΩΓΕΣ** σε όλες τις αγωγές στις οποίες υπάρχει εξουσία διαθέσεως του αντικειμένου της διαφοράς (δηλαδή και στις **ΔΙΑΦΟΡΕΣ** οι οποίες υπάγονται σε εκούσια διαμεσολάβηση και σε διαφορές που εμπíπτουν σε Υποχρεωτική παρουσία σε Αρχική Συνεδρία διαμεσολάβησης)
- Στην υποχρέωση ενημέρωσης εμπíπτουν και οι ειδικές διαδικασίες.

ΕΞΑΙΡΟΥΝΤΑΙ: αιτήσεις εκουσίας, ασφαλιστικά μέτρα κλπ καθώς δεν αποτελούν αγωγές.

Στο έντυπο πρέπει να αναφέρεται αν η διαφορά εμπíπτει σε εκούσια διαμεσολάβηση ή σε Υποχρεωτική Αρχική Συνεδρία

Υποχρεωτική Αρχική Συνεδρία (ΥΑΣ)

Ως ΥΑΣ διαμεσολάβησης νοείται η συνεδρία μεταξύ του διαμεσολαβητή και των μερών, η οποία λαμβάνει χώρα υποχρεωτικά στις περιπτώσεις των ιδιωτικών διαφορών που προβλέπονται στο αρ. 6 παρ.1 Ν 4640/2019, **πριν τη συζήτηση** της υπόθεσης στο Δικαστήριο.

Κατά τη διάρκεια της ΥΑΣ ο διαμεσολαβητής ενημερώνει τα μέρη για τη διαδικασία της διαμεσολάβησης, για τις βασικές αρχές που τη διέπουν, καθώς και για τη δυνατότητα εξωδικαστικής επίλυσης της διαφοράς τους με βάση τις ιδιαιτερότητες και τη φύση αυτής.

Κατά την ΥΑΣ τα μέρη δεν είναι υποχρεωμένα:

- να καταλήξουν σε συμφωνία
- να συναντηθούν μεταξύ τους

Μετά την ΥΑΣ τα μέρη μπορούν:

- είτε να προχωρήσουν σε αντιδικία χωρίς καμία απολύτως αιτιολογία, κύρωση ή ποινή
- είτε να συνεχίσουν τη διαμεσολάβηση (με τον ίδιο ή με διαφορετικό διαμεσολαβητή) στα πλαίσια της προαιρετικής διαδικασίας διαμεσολάβησης

Διαδικασία της ΥΑΣ

ΒΗΜΑ 1

Διορισμός διαμεσολαβητή

- Είτε συναινετικά κατόπιν επικοινωνίας των μερών μεταξύ τους ή με διαμεσολαβητή της επιλογής του επισπεύδοντος
- Είτε μέσω της Κεντρικής Επιτροπής Διαμεσολάβησης (ΚΕΔ) με μία σύντομη διαδικασία

Διαδικασία της ΥΑΣ

ΒΗΜΑ 2

Το επισπεύδον μέρος υποβάλλει προς το διαμεσολαβητή **γραπτό αίτημα προσφυγής** στη διαδικασία της ΥΑΣ.

ΒΗΜΑ 3

Ο διαμεσολαβητής επικοινωνεί με τα μέρη για τον ορισμό της ΥΑΣ, άλλως **ορίζει** μόνος του τον τόπο και το χρόνο διεξαγωγής της ΥΑΣ και το **γνωστοποιεί** εγγράφως στα μέρη (τουλάχιστον 5 ημέρες πριν την ΥΑΣ).

Διαδικασία της ΥΑΣ

ΒΗΜΑ 4

Η ΥΑΣ λαμβάνει χώρα παρουσία των μερών ΑΥΤΟΠΡΟΣΩΠΩΣ και των νομικών τους παραστατών (εντός 20 ημερών από την επομένη της αποστολής στο διαμεσολαβητή του σχετικού αιτήματος προσφυγής σε ΥΑΣ και εντός 30 ημερών αν κάποιο από τα μέρη διαμένει στο εξωτερικό).

- Υπάρχει η δυνατότητα τηλεδιάσκεψης
- Υπάρχει η δυνατότητα κατ' ιδίαν ή κοινής συνάντησης του διαμεσολαβητή με τα μέρη
- Υφίσταται η υποχρέωση εχεμύθειας εκ μέρους του διαμεσολαβητή

Διαδικασία της ΥΑΣ

Εξαιρέσεις από την αυτοπρόσωπη παρουσία των μερών:

- α) ο νόμιμος εκπρόσωπος Νομικού Προσώπου μπορεί να διορίζει αντιπρόσωπο με εξουσιοδότηση και βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής του
- β) όταν κάποιος εκ των μερών αποδεδειγμένα έχει δυσκολία μετακίνησης λόγω σοβαρής ασθένειας, αν δεν υπάρχει δυνατότητα τηλεδιάσκεψης, αν είναι κάτοικος εξωτερικού.

Σε περίπτωση μη εμφανίσεως στην ΥΑΣ δύναται να επιβληθεί χρηματική ποινή στο μέρος που δεν προσήλθε ύψους 100-500 ευρώ από τον αρμόδιο για την εκδίκαση της διαφοράς δικαστή

Περάτωση της ΥΑΣ

- Με το πέρας της διαδικασίας της ΥΑΣ συντάσσεται **πρακτικό** από το διαμεσολαβητή και υπογράφεται από όλους όσους παρίστανται. Τα μέρη λαμβάνουν από ένα όμοιο πρωτότυπο του πρακτικού.
- Εφόσον ακολουθήσει δίκη το πρακτικό κατατίθεται στο δικαστήριο με τις προτάσεις **επί ποινή απαραδέκτου της συζήτησης** της υπόθεσης.

➤ ΕΦ' ΟΣΟΝ τα μέρη μετά την ΥΑΣ επιθυμούν να συνεχίσουν τη διαδικασία της διαμεσολάβησης μπορούν να το κάνουν είτε με τον ίδιο ή με διαφορετικό διαμεσολαβητή.

➤ Σε αυτή την περίπτωση θα υπογράψουν έγγραφη συμφωνία (εκούσιας) υπαγωγής της διαφοράς τους σε διαμεσολάβηση.

Καθήκοντα δικηγόρου επισπεύδοντος μέρους σχετικά με την ΥΑΣ (αρ. 7)

- Επιμέλεια για το διορισμό του διαμεσολαβητή (είτε κατόπιν επικοινωνίας/συμφωνίας είτε με υποβολή αιτήματος στην ΚΕΔ)
- Σύνταξη του αιτήματος προσφυγής σε διαμεσολάβηση (ΥΑΣ) προς το διαμεσολαβητή
- Αποστολή αιτήματος στον διαμεσολαβητή και παραλαβή απόδειξης (έναρξη προθεσμίας 20 ημερών για την πραγματοποίηση της ΥΑΣ)
- Συγκέντρωση των νομιμοποιητικών εγγράφων για την παράσταση στην ΥΑΣ (αν ο εντολέας είναι Νομικό Πρόσωπο)

Καθήκοντα δικηγόρου επισπεύδοντος μέρους σχετικά με την ΥΑΣ (αρ. 7)

- Παράσταση στην ΥΑΣ μαζί με τον εντολέα. Υπογραφή και λήψη του πρακτικού περάτωσης ΥΑΣ (το οποίο, αν ακολουθήσει αγωγή, θα κατατεθεί με τις προτάσεις για το παραδεκτό της συζήτησης)
- Αν συνεχίσει η διαδικασία της διαμεσολάβησης έλεγχος/υπογραφή της συμφωνίας υπαγωγής κ.ο.κ. (βλ. διαδικασία εκούσιας διαμεσολάβησης αρ.5)

Καθήκοντα δικηγόρου ετέρου μέρους σχετικά με την ΥΑΣ

- Συγκέντρωση νομιμοποιητικών εγγράφων για την παράσταση στην ΥΑΣ (αν ο εντολέας είναι ΝΠ)
- Παράσταση στην ΥΑΣ μαζί με τον εντολέα
- Υπογραφή και λήψη του πρακτικού που θα συντάξει ο διαμεσολαβητής, για να κατατεθεί στις προτάσεις σε περίπτωση που ο εντολέας είναι εναγόμενος σε δίκη, ώστε να μην επιβαρυνθεί με τη χρηματική ποινή 100-500 ευρώ που δύναται να επιβληθεί για τη μη προσέλευση σε ΥΑΣ.
- Αν συνεχίσει η διαδικασία της διαμεσολάβησης έλεγχος/υπογραφή της συμφωνίας υπαγωγής κ.ο.κ. (διαδικασία εκούσιας διαμεσολάβησης αρ.5)

ΑΜΟΙΒΕΣ για την ΥΑΣ

- Την **αμοιβή του νομικού παραστάτη** καταβάλλει ο πελάτης μετά από ελεύθερη συμφωνία μεταξύ τους (δεν απαιτείται γραμμάτιο προείσπραξης αμοιβής)
- Η **αμοιβή του διαμεσολαβητή** καθορίζεται ελεύθερα με έγγραφη συμφωνία. Άλλως ορίζεται ως εξής:
Α) 50 ευρώ για την ΥΑΣ και β) 80 ευρώ για κάθε επόμενη ώρα.
- Την **αμοιβή του διαμεσολαβητή** την **προκαταβάλλει** το επισπεύδον μέρος και βαρύνει ισομερώς όλα τα μέρη. Αν το μέρος δεν προσέλθει ή αν προσέλθει και δεν καταβάλει το μερίδιό του καταδικάζεται σε ολόκληρο το ποσό από το δικαστήριο, εφόσον ακολουθήσει δίκη.

(Προαιρετική/Εκούσια) Διαμεσολάβηση ΥΦΙΣΤΑΤΑΙ:

- Σε ΚΑΘΕ αστική και εμπορική διαφορά στην οποία τα μέρη έχουν εξουσία διαθέσεως του αντικειμένου της διαφοράς
- Σε διαφορές για τις οποίες έχει προηγηθεί και περατωθεί η “Υποχρεωτική Αρχική Συνεδρία” και τα μέρη επιθυμούν να προχωρήσουν περαιτέρω στη διαδικασία της διαμεσολάβησης

Καθήκοντα νομικού παραστάτη

κατά **την ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΗΣ (ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΗΣ) ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ:**

- **ΕΝΗΜΕΡΩΝΕΙ** τον πελάτη του για της διαφοράς με τη διαδικασία διαμεσολάβησης (ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΕΓΓΡΑΦΟ)
- **ΕΠΙΛΕΓΕΙ** από κοινού με την άλλη πλευρά διαμεσολαβητή
- **ΕΝΗΜΕΡΩΝΕΙ** το διαμεσολαβητή για την υπόθεση
- **ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΖΕΤΑΙ** και προετοιμάζει τον πελάτη του
- **ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΝΕΙ** τα νομιμοποιητικά έγγραφα
- **ΕΚΔΙΔΕΙ** το γραμμάτιο προείσπραξης της αμοιβής του
- **ΕΛΕΓΧΕΙ** τη συμφωνία υπαγωγής σε διαμεσολάβηση (την οποία συντάσσει ο διαμεσολαβητής)

Καθήκοντα νομικού παραστάτη

κατά τη **ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ** της (εκούσιας/προαιρετικής)

ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ:

ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΕΤΑΙ και λειτουργεί ως σύμβουλος
διαπραγμάτευσης

ΑΞΙΟΛΟΓΕΙ εναλλακτικές λύσεις και διαμορφώνει
προτάσεις και προσφορές

ΣΥΝΔΡΑΜΕΙ στην αποτύπωση της τελικής συμφωνίας

ΥΠΟΓΡΑΦΕΙ και ελέγχει το πρακτικό διαμεσολάβησης
(πρακτικό επίτευξης συμφωνίας)

Συμβολή του νομικού παραστάτη στην (εκούσια/προαιρετική) διαμεσολάβηση

- Διασφαλίζει τα **συμφέροντα** του πελάτη του
- Συντελεί στην **πρόοδο** της διαδικασίας

Ουσιώδης και ενεργή η συμμετοχή του νομικού παραστάτη

ΑΜΟΙΒΗ νομικού παραστάτη

➤ Για την ΥΑΣ:

συμφωνείται ελεύθερα (δεν εκδίδεται γραμμάτιο)

➤ Για την παράσταση σε εκούσια διαμεσολάβηση απαιτείται γραμμάτιο:

α. 60 ευρώ για υποθέσεις Ειρηνοδικείου

β. 100 ευρώ για υποθέσεις Μονομελούς Πρωτοδικείου

γ. 150 ευρώ για υποθέσεις Πολυμελούς Πρωτοδικείου

ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΘΕΣΜΙΩΝ σε ΥΑΣ και σε ΕΚΟΥΣΙΑ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ

«Η έγγραφη γνωστοποίηση του διαμεσολαβητή προς τα μέρη για τη διεξαγωγή της ΥΑΣ ή η συμφωνία της εκούσιας προσφυγής στη διαδικασία της διαμεσολάβησης, αναστέλλει την παραγραφή και την αποσβεστική προθεσμία άσκησης των αξιώσεων και των δικαιωμάτων, καθώς και τις δικονομικές προθεσμίες των αρ. 237 και 238 ΚΠολΔ» (βλ.αρ. 9 Ν 4640/2019)

Επισημάνσεις επί της διαδικασίας εκούσιας διαμεσολάβησης

- ◉ Δυνατότητα συνδιαμεσολάβησης
- ◉ Ορίζεται ο τόπος, χρόνος και τα διαδικαστικά ζητήματα σε συμφωνία διαμεσολαβητή και μερών
- ◉ Υπάρχει δυνατότητα τηλεδιάσκεψης
- ◉ Δυνατότητα συμμετοχής τρίτων προσώπων (π.χ. πραγματογνωμόνων)
- ◉ Δυνατότητα κατ' ιδίαν ή από κοινού επικοινωνίας του διαμεσολαβητή με τα μέρη
- ◉ Δεν τηρούνται πρακτικά